

Telefon 500 46 51
Faks 500 46 44

<http://www.osrj.si/>

IZBIRNI PREDMETI
DODATEK ZA OSMI RAZRED
ŠOLSKO LETO 2020/2021

Publikacija za predstavitev izbirnih predmetov za osmi razred

Izdaja: OŠ Riharda Jakopiča

Ravnateljica: Dobrila Lazović

Ljubljana, marec 2020

Uredila: Breda Pungerčar

VSEBINA

UVOD	4
OBVEZNI IZBIRNI PREDMETI	4
ASTRONOMIJA: ZVEZDE IN VESOLJE	6
BIOLOGIJA: RASTLINE IN ČLOVEK	7
BIOLOGIJA: RAZISKOVANJE ORGANIZMOV V DOMAČI OKOLICI	8
GEOGRAFIJA: ŽIVLJENJE ČLOVEKA NA ZEMLJI	9
MATEMATIČNA DELAVNICA 8	10
OBDELAVA GRADIV: UMETNE SNOVI	11
POSKUSI V KEMIJI	12
PROJEKTI IZ FIZIKE IN EKOLOGIJE	13
NEOBVEZNI IZBIRNI PREDMETI	14

UVOD

Izbirni predmeti so namenjeni poglobljanju in širjenju znanja nekega področja, pridobivanju izkušenj, povezovanju teorije in prakse, pridobivanju uporabnega znanja, pa tudi odkrivanju interesov za poklice.

Šola vsako leto oblikuje ponudbo izbirnih predmetov.

Vseh ponujenih izbirnih predmetov ne bomo izvajali, saj MIZŠ predpisuje določeno število skupin za vsako leto. Skupine dejansko izbranih izbirnih predmetov se bodo oblikovale glede na zanimanje učencev in glede na možnosti oblikovanja skupin za izvajanje izbirnih predmetov.

Učenec oz. učenka ima na začetku šolskega leta **en mesec** časa za spremembo svoje izbire, a takrat se lahko vključi le v tiste skupine, kjer je še prostor in ki so časovno usklajene z njegovim/njenim siceršnjim urnikom.

OBVEZNI IZBIRNI PREDMETI

Učenci in učenke v 7., 8. in 9. razredu izberejo **dve uri** pouka **obveznih** izbirnih predmetov tedensko, lahko pa tudi tri ure, če s tem soglašajo njihovi starši.

Vsakemu izbirnemu predmetu je namenjena ena ura tedensko, le tuji jeziki potekajo dve uri tedensko.

Vsi izbirni predmeti so ocenjevani in imajo vsak svoj strokovno potrjeni učni načrt.

Tisti, ki obiskujejo **glasbeno šolo** z javnoveljavnim programom, so lahko oproščeni sodelovanja pri izbirnih predmetih v celoti ali pa le pri eni uri tedensko. Starši po junijskem roku za vpis v glasbeno šolo osnovni šoli posredujejo **pisno vlogo** (obrazec dobijo v šoli ali na šolski spletni strani), ki ji priložijo **potrdilo o vpisu otroka v glasbeno šolo**. Potrdilo o vpisu v glasbeno šolo je potrebno predložiti **do konca avgusta**. O oprostitvi odloči ravnatelj.

Učenci ali učenke, ki so oproščeni sodelovanja pri izbirnih predmetih, se iz teh predmetov ne ocenjujejo.

Izbirni predmeti so lahko:

a) TRILETNI – učenec jih lahko izbere vsa tri leta:

drugi tuji jezik: francoščina, nemščina, španščina

b) TRILETNI, LAHKO TUDI KRAJŠI – učenec jih lahko izbere tri leta ali manj: filmska vzgoja, logika, verstva in etika

c) ENOLETNI, VEZANI NA RAZRED – lahko se jih izvaja samo v

določenem razredu: likovno snovanje 2, matematična delavnica 8, poskusi

v kemiji, geografija: življenje človeka na Zemlji

č) **ENOLETNI – trajajo samo eno leto in jih učenec ne more ponovno izbrati**: astronomija: Sonce, Luna in Zemlja, zvezde in vesolje; biologija: rastline in človek, raziskovanje organizmov v domači okolici; glasba: glasbeni projekt; izbrani šport; obdelava gradiv: les, umetne snovi; okoljska vzgoja I; projekti iz fizike in ekologije; računalništvo: urejanje besedil, računalniška omrežja; slovenščina: gledališki klub, literarni klub, šolsko novinarstvo; sodobna priprava hrane; šport za sprostitev; šport za zdravje; turistična vzgoja; vzgoja za medije: televizija, radio.

V šolskem letu 2020/2021 bodo učenci lahko izbirali med naslednjimi predmeti:

1. astronomija: zvezde in vesolje
2. biologija: rastline in človek
3. biologija: raziskovanje organizmov v domači okolici
4. drugi tuji jezik: nemščina 2
5. drugi tuji jezik: španščina 2
6. filmska vzgoja
7. geografija: življenje človeka na Zemlji
8. glasba: glasbeni projekt
9. izbrani šport: gimnastika z ritmično izraznostjo
10. izbrani šport: atletika
11. izbrani šport: košarka
12. izbrani šport: nogomet
13. izbrani šport: odbojka
14. likovno snovanje 2
15. logika
16. matematična delavnica 8
17. obdelava gradiv: umetne snovi
18. okoljska vzgoja I
19. poskusi v kemiji
20. projekti iz fizike in ekologije
21. slovenščina: gledališki klub
22. slovenščina: literarni klub
23. slovenščina: šolsko novinarstvo
24. sodobna priprava hrane
25. šport za sprostitev
26. šport za zdravje
27. turistična vzgoja
28. verstva in etika
29. vzgoja za medije: televizija

V tej publikaciji so predstavljeni le tisti izbirni predmeti, ki učencem v lanskem šolskem letu še niso bili pisno predstavljeni.

Astronomija: ZVEZDE IN VESOLJE

Izbirni predmet je enoleten in se lahko izvaja v 7., 8. ali 9. razredu. Učenec ga lahko obiskuje samo eno šolsko leto. Nadebudni astronomi so se to šolsko leto spoznavali s Soncem, Zemljo in Luno. V šolskem letu 2020/21 pa se bomo podali med zvezde in v vesolje. Ker je predmet enoleten, se ga lahko udeležijo tudi tisti, ki so lansko leto izbrali 1. sklop (Sonce, Zemlja, Luna). Realiziranih bo 35 ur pouka v šolskem letu.

Radovednost mladega človeka je brezmejna kot vesolje, zato izbirni predmet astronomija zadosti potrebam malih vedoželjnežev v raziskovanju okolja in hkrati spodbuja samostojno in abstraktno razmišljanje.

Učencem ponudi odgovore na razburljiva vprašanja, kot so:

- *kakšne so razsežnosti bližnjega vesolja,*
- *kako ocenjujemo razdalje s paralakso,*
- *kakšne so gruče zvezd.*

Opazujejo, da so zvezde med seboj različno svetle;

- *dobivajo predstavo, da je Rimska cesta velika združba zvezd in megličastih objektov;*
- *seznanijo se s slikami drugih galaksij in dobivajo predstavo o raznolikosti in razsežnosti vesolja;*
- *dobivajo občutek za različne velikostne skale;*
- *spoznavajo, da je pogled v vesolje pogled v preteklost in se seznanijo z dejstvom, da se razdalje med galaksijami večajo.*

Učenci spoznajo tudi položaje osnovnih zvezd, povezanih v ozvezdja.

Glavne metode dela so opazovanje zvezd in gruče zvezd z daljnogledom, ocenjevanje in sklepanje, zbiranje in urejanje podatkov o vesolju. Velik poudarek predmeta je na eksperimentih in na izkustvenem opazovanju. Pri simulaciji ozvezdij in planetov si pomagamo tudi z računalniškimi programi in internetom.

Načini pridobivanja ocene:

Učenci pridobijo tri ustne ocene, in sicer z izdelki, s seminarskimi nalogami in pri ustnem spraševanju.

Biologija: RASTLINE IN ČLOVEK

Je enoletni predmet, namenjenih mu je 35 ur.

Zaradi pretežno terenskega dela je delo lažje z blok uro na štirinajst dni.

Učenci poglobijo in razširijo spoznanje o soodvisnosti živali in rastlin. Spoznavajo pomen rastlin v človekovem življenju in izoblikujejo pozitiven odnos do njih. Predmet ima namen poudariti in spoznati, kako pomembne so rastline in kako pomembno je njihovo varovanje in varovanje tudi njihovih življenjskih okolij.

Učenci naj bi spoznali, da rastline spremljajo človeka že od njegovega nastanka, da so mu bile vedno posreden ali neposreden vir hrane, zdravja, zaščite ... Prav zaradi njihove uporabnosti je človek mnoge izmed njih prenesel v svoj dom ali v svojo bližino; mnoge je z umetnim izborom spremenil, jih požlahtnil in vzgojil številne nove sorte.

Pri tem izbirnem predmetu učenci spoznavajo različne rastline in njihovo uporabno vrednost, pa tudi njihovo ogroženost. Spoznajo, da je veliko rastlin v Sloveniji ogroženih zaradi človekovega nerazumnega delovanja. Spoznajo, da pomeni ogrožanje in propadanje vrst tudi siromašenje narave in okolja, v katerem živijo.

Kratka vsebina

Uporabnost rastlin

Rastline v človekovi prehrani

Zdravilne rastline

Rastline v živilski prehrani in v industriji

Okrasne rastline

Spoznali bomo rastline, ki uspevajo v bližini naših bivališč. Koprivo si bomo ogledali pod mikroskopom, nato pa si bomo skuhalo »špinačo« iz mladih kopriv, ocvrli bezgove cvetove in si pripravili osvežilni napitek iz bezgovih jagod.

Rastline imajo velik pomen v slovenskem obredju, navdihnile so mnoge umetnike in imajo simbolni pomen; z njimi si lepšamo bivalno okolje, omogočajo nam udobje (pohištvo, hrana, obleka, zdravila ...) ali pa nam povzročajo preglavice (strupene, povzročajo odvisnost). Spoznali bomo zdravilne in strupene rastline, se seznanili z njihovim delovanjem, jih nabrali in izdelali herbarij. Tudi industrijske rastline si bomo ogledali v naravi in spoznali njihov pomen.

Kot rdeča nit nas bodo spremljali poklici, ki so povezani z rastlinami. Spoznali bomo vrtnarja, cvetličarja, gozdarja, farmacevta, agronoma in kuharja.

Predvidene metode

Samostojno in vodeno opazovanje, terensko delo, eksperimentalno in laboratorijsko delo, aktivno gojenje organizmov, delo s slikovnimi ključi.

Biologija: RAZISKOVANJE ORGANIZMOV V DOMAČI OKOLICI

Je enoletni predmet, poučuje se ga 35 ur letno.

Zaradi pretežno terenskega dela je priporočljiva blok ura na štirinajst dni.

Učenci spoznajo odnose med živimi bitji in njihovim okoljem ter načine onesnaževanja kopnega, vode, zraka. Spoznajo vplive tehnologij, tehnik in drugih dejavnosti sodobnega gospodarjenja na naravne ekosisteme in bivalno okolje človeka.

Vsebine v učbeniku se prepletajo z metodami neposrednega opazovanja, laboratorijskega ter terenskega dela. Vse to omogoča učencem aktivno pridobivanje znanja in neposreden stik z živimi bitji v naravi. Pri tem učenci utrjujejo, pridobivajo in poglobljajo osnovno znanje o živem svetu ter dogajanju v okolju, kar je pomembno za razumevanje ekoloških zakonitosti in okoljevarstvene problematike.

S pomočjo pridobljenega znanja in razumevanja ekoloških zakonitosti si učenci izoblikujejo pozitiven odnos do narave in se zavedo potrebe po ekološko ustreznem ravnanju z okoljem in po njegovem varovanju.

Kratka vsebina

* Značilni ekosistemi domače okolice:

ekosistemi v naši bližnji okolici v različnih letnih časih – pozimi bomo izdelali krmilnice za ptice, spomladi bomo opazovali prebujanje narave, izdelali prebivališče za živali in rastline, opazovali gnezdenje ptic ... Poleti bomo preučevali žuželke, nabirali rastline, izdelali herbarij, opazovali povezavo med pticami in žužkami, ustvarjali modele živih bitij ... Jeseni bomo nabirali glive, opazovali, kako se narava pripravlja na zaslužen počitek ...

* Kmetijsko in urbano okolje:

ugotavljali bomo, kako človek s kmetovanjem vpliva na naravno okolje, ukvarjali se bomo z odpadki, kako rešiti težave v zvezi z njimi, raziskovali bomo kvaliteto vode, ki jo pijemo ...

Predvidene metode

Samostojno in vodeno opazovanje, terensko delo, eksperimentalno in laboratorijsko delo, aktivno gojenje organizmov, delo s slikovnimi ključi.

Geografija: ŽIVLJENJE ČLOVEKA NA ZEMLJI

Je enoletni predmet. V šolskem letu mu je namenjenih 35 ur. V 9. razredu se lahko nadaljuje z izbirnim predmetom raziskovanje domačega kraja in varstvo njegovega okolja. Obakrat se vsebine povezujejo z vsebinami pri pouku geografije, jih razširjajo, poglobljajo in konkretizirajo.

V 8. razredu pri rednih urah geografije obravnavamo značilnosti svetovnih kontinentov, pri izbirnem predmetu pa sta poudarjena odnos med človekom in naravo ter odvisnost človeka od nje. Učenci podrobneje spoznavajo življenje človeka v različnih območjih na Zemlji, kjer so pogoji za življenje drugačni kot pri nas.

Učenci pri predmetu:

- razširjajo osnovno znanje o geografskih pojavih ter procesih v svetu,
- razširjajo prostorske predstave o svetu,
- podrobneje spoznavajo načine prilagajanja človeka različnim klimatskim in drugim naravnim pogojem,
- spoznavajo negativne primere človekovega izkoriščanja naravnih dobrin,
- spoznajo načine onesnaževanja okolja na izbranih območjih in načine ter oblike varovanja naravnega okolja za prihodnje generacije,
- spoznavajo značilnosti, navade in načine življenja ljudi na izbranih območjih sveta.

Vsebine:

- tropski deževni gozdovi na Zemlji,
- puščavski in polpuščavski svet,
- monsunska območja – najgosteje naseljena območja na Zemlji,
- življenje na potresnih območjih,
- vulkanizem in človek,
- človek in gorski svet,
- narava in življenje ljudi v polarnih območjih,
- izbirne vsebine.

Predvidene metode

Pouk bo potekal v učilnici (delo v skupinah, dvojicah, delo z literaturo in podatkovnimi viri: razpredelnice, grafični prikazi, internet in frontalna obravnava snovi). Učenci bodo cilje dosegali večinoma z lastnim delom.

Korelacije

Biologija, državljanska vzgoja in etika, kemija, fizika, zgodovina, jeziki.

MATEMATIČNA DELAVNICA 8

Je enoletni izbirni predmet, ki je vezan na 8. razred devetletke.
Namenjena mu je ena ura tedensko.

Učencem na zanimiv način prikažemo uporabo znanj, ki jih obravnavamo pri rednem pouku. Poglobljamo jih v smereh, ki niso neposredno povezane z delom pri pouku matematike. Matematične vsebine navezujemo na doživljanje učencev in pridobljena znanja širimo na vsa področja in življenjske situacije.

Kratka vsebina

Matematika skozi zgodovino – poznati matematiko kot kulturni pojav; drugačna geometrija – sestavljanje zanimivih likov in teles; miselne igre in zanimivi miselni postopki – različne igre; geometrija s prepogibanjem papirja – konstrukcije geometrijskih likov.

Predvidene metode

Skupinsko delo, delo v parih, diskusija, izdelava projekta, problemsko učenje, individualizacija, učenje z igro, učenje z izkušnjo (npr. delo z modeli, materiali ...).

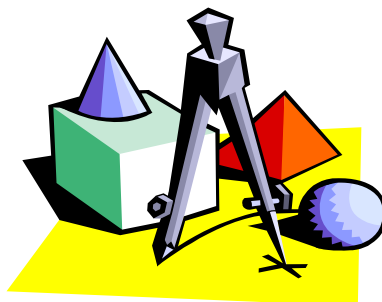
Korelacije

Matematika, likovna in tehnična vzgoja, računalništvo, zgodovina.

Med predlaganimi vsebinami učenci sami izberejo temo glede na zanimanje in sposobnost. Samostojno jo raziščejo in predstavijo (projekt). Pri tem upoštevajo lastne ideje in se navezujejo na razumevanje matematike.

Predmet omogoča sprostitevno delo z različnimi materiali in razvijanje ročnih sposobnosti, razvijanje pozitivnega odnosa do matematike in do lastne matematične dejavnosti, razvijanje sposobnosti opazovanja in prostorske predstavljalivosti.

Pri ocenjevanju izdelka vrednotimo uporabo znanja in razumevanje osnovnih zakonitosti uporabe matematičnih pojmov in veščin.

Obdelava gradiv: UMETNE SNOVI

Predlagani sta 2 uri na 14 dni (1 ura tedensko).

Osnovni cilji in namen (uporabnost)

Učenci načrtujejo in izdelajo predmete iz različnih gradiv in pri tem uporabijo oziroma sami izdelajo tehnično in tehnološko dokumentacijo. Smotrno organizirajo delovno mesto in spoznavajo nevarnosti pri delu. Uporabljajo sredstva in dosledno upoštevajo ukrepe za varno delo. Spoznavajo problematiko vpliva tehnike in tehnologije na okolje ter njegovega varovanja. Vrednotijo svoje delo in predmete dela, ocenijo funkcionalnost in videz izdelka.

Kratka vsebina

Pri tem predmetu obdelujemo predvsem umetne snovi, ob njih pa še druga gradiva, ki so potrebna za izdelavo predmetov.

Učenci spoznajo gradiva ob izdelavi in oblikovanju predmetov in pri tem spoznavajo principe načrtovanja, oblikovanja, obdelovalne postopke, ugotavljajo lastnosti gradiv ter uporabljajo različna orodja in stroje.

Predvidene metode

Individualno praktično delo, delo v majhnih skupinah, projektno delo, frontalni pouk.

Korelacije

Tehnika in tehnologija, likovna vzgoja, računalništvo, fizika, matematika.

Učenci konstruirajo in oblikujejo uporabne in dekorativne predmete, tako da uporabijo znanja, ki so jih pridobili v 7. razredu pri predmetu tehnika in tehnologija, in znanja iz naravoslovnih predmetov (fizika, kemija, zemljepis ...). Učenci se najprej pod vodstvom učitelja seznanijo s postopki izdelave izdelka in varnosti pri delu. Po izdelavi prvega izdelka iz umetnih mas sledi projektna naloga. Pri izbiri posameznih projektov uvajamo dodatne vsebine in spoznanja, ki se nanašajo na varovanje okolja z izbiro postopkov, ki potrebujejo manj energije, z izbiro gradiv (odpadna gradiva, ki se dajo še uporabiti). Ob zaključku leta učenci pripravijo predstavitev izdelkov za sošolce, starše in druge ter nato izdelke odnesejo domov.

POSKUSI V KEMIJI

Je enoletni izbirni predmet. Izvaja se ga lahko v 8. ali 9. razredu devetletne osnovne šole.

Zanj je predvidena ena ura na teden.

Učenci si utrdijo in poglobijo znanje, razumevanje in uporabo kemijskih vsebin s pomočjo samostojnega eksperimentalnega dela. Razvijajo spretnosti in veščine za varno in učinkovito delo s snovmi. Usvojijo postopke eksperimentiranja, opazovanja ter njihovo povezovanje s teorijo in življenjskim okoljem.

Vsebina

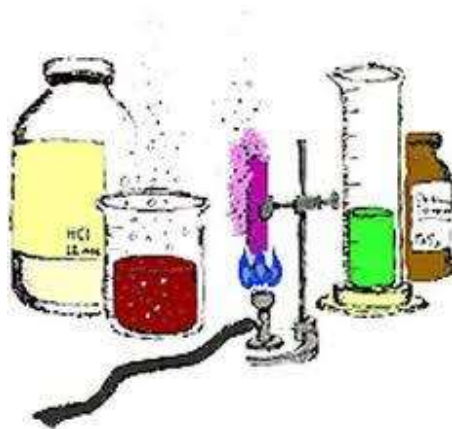
Glavni poudarek pri predmetu je na samostojnem eksperimentiranju.

Učenci bodo spoznali pomen eksperimentiranja, eksperimentalne okoliščine, škodljive učinke nevarnih snovi (kancerogenost, mutagenost, reprodukcijska toksičnost), zaščitna sredstva, zaščitno opremo. Spoznali bodo tudi pomembnejše kemike in njihove prispevke k znanosti.

Korelacije

Biologija, gospodinjstvo, geografija, naravoslovje, fizika.

Osnovna učna metoda predmeta je eksperimentalno delo. Poudarek bo na samostojnem delu učencev, in sicer v najrazličnejših fazah eksperimentalnega dela. Rezultati eksperimentalnega dela bodo večinoma konkretni izdelki, v katere bodo lahko učenci vključili svojo kreativnost in jih bodo lahko odnesli domov.

PROJEKTI IZ FIZIKE IN EKOLOGIJE

Je enoletni izbirni predmet; obiskujejo ga lahko učenci 7., 8. in 9. razreda.

Izbirni predmet učence seznanja s temeljnimi zakonitostmi fizike in drugih naravoslovnih predmetov. Učenci raziskujejo in opazujejo dogajanja v naravi ter izvajajo poskuse, povezane z vsakdanjim življenjem.

Cilj je, da znajo opažanja in rezultate tudi naravoslovno razložiti. S tem želimo učence navdušiti nad naravoslovjem in jim prikazati, da sta naravoslovje in fizika povsod okoli nas.

Pri opazovanju pojavov v naravi se bomo osredotočili na tiste, ki se zgodijo sami od sebe, torej brez človekove intervencije, ter jih poskušali simulirati s poskusi.

Nekateri projekti oziroma poskusi, ki se jim bomo posvetili, so:
merjenje višine snežne odeje in opazovanje polzenja snega s streh,
merjenje količine padavin in merjenje količine vode v prsti,
učinek tople grede,
štetje bliskov in gromov ob nevihtah,
merjenje temperature v različno obarvanih avtomobilih,
opazovanje vrtnčenja vetra,
segrevanje vode v sončnem kolektorju,
pretvarjanje energije sonca in vetra v električno energijo,
rumenenje listov na drevesih,
izjemni pojavi v naravi – močan veter, poplave, plazovi, mavrica, utrinki,
polarni sij ...

Medtem ko je možno nekatere poskuse narediti v šolski uri, je za določene meritve potrebnih tudi več tednov. Prav tako so nekateri projekti vezani na določen letni čas. Izbor ter vrstni red projektov bosta temu prilagojena.

Učenci samostojno ali v skupini opravljajo meritve ter jih analizirajo, sestavljajo poskuse, opazujejo pojave in prikaze v razredu, raziskujejo lastnosti pojavov s pomočjo spleta ali knjižnih virov.

Učenci ocene pridobijo z oddajo poročila o poskusu ali projektu.

NEOBVEZNI IZBIRNI PREDMETI

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli določa tudi pouk neobveznih izbirnih predmetov.

Šola lahko za učence 7., 8. in 9. razreda kot neobvezni izbirni predmet izvaja pouk drugega tujega jezika. Pouk tega predmeta obsega dve uri tedensko.

Učna skupina za izvajanje posameznega neobveznega izbirnega predmeta se oblikuje za najmanj 12 učencev.

Učenec oz. učenka ima na začetku šolskega leta en mesec časa za spremembo svoje izbire. Ko učenec predmet izbere, ga **mora** obiskovati do konca šolskega leta.

Znanje učencev pri neobveznem izbirnem predmetu se ocenjuje, ocene se vpišejo v spričevalo.

Kot neobvezni izbirni predmet učencem 7., 8. in 9. razreda za šolsko leto 2020/21 ponujamo **drugi tuji jezik: nemščina** in **drugi tuji jezik: francoščina**.